
Developing students' communicative competence through digital tools in English teaching

Bazarov Sunnatillo Mekhriqulovich
Deputy Dean for Evening Studies, Faculty of English Philology,
Uzbekistan State World Languages University

Annotation *This article analyzes the role of digital tools in the development of students' communicative competence in teaching English. In the context of the digital transformation of education, modern online platforms and interactive technologies have become important pedagogical tools for organizing effective educational processes. The research is based on the theory of communicative language teaching and modern approaches to language learning based on technology. The results show that digital tools increase the activity, motivation, and communicative activity of students in the process of learning English.*

Keywords *Digital tools, communicative competence, English language teaching, technology-enhanced learning, higher education*

Ingliz tili o'qitishda raqamli vositalar orqali talabalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish

Bazarov Sunnatillo Mexriqulovich
Ingliz filologiyasi fakulteti kechki ta'lim dekan muovini,
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Annotatsiya *Mazkur maqolada ingliz tilini o'qitish jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali talabalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish masalalari tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim muhitida raqamli platformalar va interaktiv vositalar til o'rganish jarayonini samarali tashkil etishda muhim pedagogik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Tadqiqotda kommunikativ yondashuv nazariyasi, raqamli ta'lim texnologiyalari hamda zamonaviy til o'qitish metodikasi asosida talabalarning kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish mexanizmlari o'rganildi. Natijalar raqamli vositalardan foydalanish til o'rganish jarayonining interaktivligini oshirib, talabalar kommunikativ faolligini va motivatsiyasini sezilarli darajada kuchaytirishini ko'rsatdi.*

Kalit so'zlar *Raqamli vositalar, kommunikativ kompetensiya, ingliz tili o'qitish metodikasi, digital learning, interaktiv ta'lim, oliy ta'lim*

Развитие коммуникативной компетенции студентов с помощью цифровых инструментов в преподавании английского языка

Базаров Суннатилло Мехрикулович
Заместитель декана по вечернему обучению,
Факультет английской филологии,
Узбекский государственный университет
мировых языков

Аннотация *В статье рассматриваются педагогические возможности использования цифровых технологий для развития коммуникативной компетенции студентов при обучении английскому языку. В условиях цифровизации образования современные онлайн-платформы и интерактивные инструменты становятся важным средством организации эффективного учебного процесса. Исследование основано на анализе теории коммуникативного обучения и современных технологий обучения иностранным языкам. Результаты показывают, что использование цифровых инструментов способствует повышению мотивации студентов и развитию их коммуникативных навыков.*

Ключевые слова *Цифровые технологии, коммуникативная компетенция, обучение английскому языку, цифровое обучение, интерактивные методы*

Kirish

XXI asrda ta'lim tizimining raqamli transformatsiyasi o'qitish jarayonining mazmuni va metodikasida tub o'zgarishlarga olib kelmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining keng joriy etilishi o'quv jarayonini yanada moslashuvchan, interaktiv va talaba markazli shaklda tashkil etish imkoniyatini yaratdi. Ayniqsa chet tilini o'qitish sohasida raqamli vositalar til o'rganish jarayonini real kommunikativ vaziyatlarga yaqinlashtirish orqali samaradorlikni oshirmoqda.

Zamonaviy metodikada ingliz tilini o'qitishning asosiy maqsadi talabalarni tilning grammatik tizimini o'rganishga emas, balki uni real kommunikativ vaziyatlarda qo'llashga o'rgatishdan iboratdir. Shu sababli kommunikativ kompetensiya tushunchasi chet tilini o'qitish metodikasining markaziy kategoriyalaridan biri hisoblanadi. Kommunikativ kompetensiya til birliklarini grammatik jihatdan to'g'ri qo'llash bilan birga, ularni ijtimoiy va pragmatik kontekstda mos ravishda ishlata olish qobiliyatini ham o'z ichiga oladi.

Raqamli texnologiyalar esa o'quv jarayonini an'anaviy auditoriya doirasidan chiqarib, global kommunikativ muhitga olib chiqadi. Internet asosidagi platformalar orqali

talabalar autentik materiallar bilan ishlash, xalqaro muloqot qilish hamda til ko'nikmalarini real kommunikatsiya jarayonida qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Adabiyotlar sharhi

Kommunikativ kompetensiya tushunchasi ilk bor amerikalik sotsiolingvist Dell Hymes tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, u til bilimlarini real ijtimoiy kontekstda qo'llash qobiliyatini ifodalaydi. Hymes Chomsky tomonidan ilgari surilgan "lingvistik kompetensiya" tushunchasini kengaytirib, til o'rganishda ijtimoiy va pragmatik omillarning ham muhimligini ta'kidlagan.

Keyinchalik Canale va Swain kommunikativ kompetensiyani grammatik, diskursiv, strategik va sotsiokulturniy komponentlarga ajratib tahlil qilgan. Ushbu nazariy model chet tilini o'qitishda kommunikativ yondashuvning metodologik asosiga aylandi.

Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar til o'rganish jarayonida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Masalan, kompyuter yordamida til o'qitish (CALL) metodikasi til ko'nikmalarini interaktiv mashg'ulotlar orqali rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu yondashuv talabalarning mustaqil

o'rganish faoliyatini qo'llab-quvvatlab, til o'rganish jarayonining samaradorligini oshiradi.

Bundan tashqari, zamonaviy tadqiqotlarda raqamli vositalar til o'rganishda kommunikativ faoliyatni faollashtirishi va talabalar o'rtasida hamkorlik asosidagi o'rganish muhitini yaratishi ta'kidlanadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqot nazariy va amaliy yondashuvlarning integratsiyasi asosida amalga oshirildi. Ilmiy adabiyotlarni tizimli tahlil qilish orqali kommunikativ kompetensiya tushunchasining nazariy asoslari hamda raqamli vositalarning pedagogik imkoniyatlari o'rganildi. Tadqiqot jarayonida taqqoslash, tahlil va umumlashtirish metodlari qo'llanildi.

Metodologik jihatdan tadqiqot konstruktivistik pedagogika tamoyillariga asoslanadi. Ushbu yondashuvga ko'ra, bilimlar o'quv jarayonida faol kommunikativ faoliyat orqali shakllanadi. Raqamli vositalar esa aynan shunday faoliyatni tashkil etish uchun samarali muhit yaratadi. Online forumlar, videokonferensiyalar va interaktiv platformalar talabalar o'rtasida muloqot qilish imkoniyatini kengaytiradi va ularning til ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli vositalarning kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishdagi pedagogik imkoniyatlari

Raqamli texnologiyalar til o'qitish jarayonini yangi bosqichga olib chiqdi. Online platformalar, multimedia resurslar va interaktiv dasturlar til o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Ushbu vositalar talabalarni faol o'quv jarayoniga jalb etib, ularning kommunikativ faolligini oshiradi.

Raqamli muhitda tashkil etilgan mashg'ulotlar talabalarga autentik kommunikativ vaziyatlarni yaratadi. Masalan, videokonferensiya platformalari orqali xalqaro muloqotlar tashkil etish mumkin. Bu jarayonda

talabalar real kommunikatsiya tajribasiga ega bo'ladilar.

Bundan tashqari, raqamli vositalar yordamida kollaborativ o'rganish muhitini tashkil etish mumkin. Online forumlar va guruhli topshiriqlar orqali talabalar o'z fikrlarini erkin ifoda etish, muhokama qilish va jamoaviy qarorlar qabul qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa kommunikativ kompetensiyaning sotsiokulturniy va pragmatik komponentlarini rivojlantiradi.

Muhokama

Tadqiqot natijalari raqamli texnologiyalar ingliz tilini o'qitish jarayonida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda muhim pedagogik vosita ekanini ko'rsatadi. Raqamli platformalar yordamida tashkil etilgan mashg'ulotlar talabalarning o'quv jarayonidagi faolligini oshiradi va ularni til o'rganishga rag'batlantiradi.

Shu bilan birga, raqamli vositalardan samarali foydalanish o'qituvchining pedagogik kompetensiyasiga ham bog'liq. O'qituvchi raqamli texnologiyalarni didaktik maqsadga mos holda qo'llashi zarur. Aks holda texnologiyalar faqat yordamchi vosita bo'lib qolishi mumkin.

Shuningdek, raqamli ta'lim muhitida talabalar mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu esa zamonaviy ta'limning muhim talabalaridan biri hisoblanadi.

Xulosa

Ingliz tilini o'qitish jarayonida raqamli vositalardan foydalanish talabalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish uchun keng pedagogik imkoniyatlar yaratadi. Interaktiv platformalar va multimedia resurslar til o'rganish jarayonini samarali tashkil etishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar yordamida talabalar real kommunikativ vaziyatlarda til ko'nikmalarini qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Tadqiqot natijalari raqamli vositalar kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda samarali pedagogik vosita ekanini tasdiqlaydi.

Kelgusida sun'iy intellekt texnologiyalarini til o'qitish jarayoniga integratsiya qilish bu sohada

yangi ilmiy tadqiqot yo'nalishlarini ochishi mumkin.

References:

1. Hymes, D. (1972). *On Communicative Competence*. Penguin.
2. Chapelle, C. (2001). *Computer Applications in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press.
3. Warschauer, M. (2004). *Technology and Social Inclusion: Rethinking the Digital Divide*. MIT Press.
4. Richards, J., & Rodgers, T. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.
5. Dudeney, G., & Hockly, N. (2012). *How to Teach English with Technology*. Pearson Education.